

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 1. Præsentia rerum in æternitate abigitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

6 Obiicies. Actus quo ego dico, viginti homines currunt, æquè non est verus si nullus currat, siue currant decem & nouem, dummodò viginti non currant, ergo est æquè falsus. Resp. actum in vtroque casu esse æquè non verum, quia nihil veritatis habet in vtroque casu; & esse æquè falsum essentialiter, hoc est denominari à falsitate, quæ æquè participat essentiam, & prædicata essentialia falsitatis, ac alia sicuti æquè participat rationem albedinis, albedo vt duo, & albedo vt octo, non tamen æquè esse falsum intensiue, quia falsitas actus intensior est nullo currente, ex eo quod se extendat circa plura obiecta disconformia, quorū disconformitas, quæ in ipsis est extensiuā vt pote diuersorum obiectorum, in actu est intensiua, quia quilibet gradus actus afficitur intensiue cum tota illa disconformitate, quæ est extensiuè in omnibus obiectis inadæquatis.

PUNCTUM IV.

An veritas & falsitas reperitur in simplici apprehensione.

1 Veritatem & falsitatem propriam, & strictam, qua quis dicitur propriè aliquid scire, seu propriè falli circa aliquod obiectum, tantum reperiri in actu iudicii, est certum apud omnes, qui tantum dubitant, an veritas & falsitas quedam impropria & inchoata in apprehensione reperitur. Dicendum est in apprehensione simplici subiecti, vel prædicati per modum vnius tantum simplicis entitatis, quam apprehensionem simplicem, & non cōpositam vocamus, non posse reperiri falsitatem. Ita P. Vasquez t. p. c. 1. disp. 75. c. 3. & cum illo Hurtad. disp. 9. de anima, sect. 2. & Arriaga, disp. 14. Logica, sect. 4. Ratio est manifesta: apprehensio vel representat formalitatem realem, vel fictam: si realem, non disconformatur obiectum cum apprehensione fictam, cum non habeat aliud obiectum præter fictum, nullum est obiectum representatum ex vi illius cognitionis, quod aliter se habeat à parte rei, ac in representatione illa, quia nullum obiectum existens à parte rei est representatum ex vi illius apprehensionis. Dices illud obiectum fictum disconformari à parte rei cum ipso vt existente in intellectu. Contra: Illa apprehensio non apprehendit illud obiectum existere à parte rei, aliàs non esset simplex, de qua loquimur, sed composita: ergo ex eo quod illud obiectum fictum per intellectum à parte rei non existat non disconformatur cum ipso vt apprehensio, ergo ex nullo capite potest dici obiectum fictum disconforme simplici apprehensioni.

2 Difficultas est, an hæ apprehensiones habeant veritatem. Negat P. Vasquez suprà, vbi asserit quæstionem esse de nomine. Asserunt Hurtadus & Arriaga suprà. Ego cum distinctione respondeo, apprehensionem circa obiectum reale hanc habere veritatem inchoatam, seu imperfectam; ratio est, quia ego apprehendo hominem, & talis homo est existens à parte rei, ergo obiectum vt apprehensum habet conformitatem cum ipso vt existente, & de facto existit id, quod apprehenditur, in quo conformatio quædam reperitur inter apprehensionem & obiectum. Quando obiectum simplicis apprehensionis est ens fictum, existimo in apprehensione nullam reperiri veritatem. Ratio est quia obiectum fictum sic apprehensum non se habet extra apprehensionem, cum nullum esse habeat extra illam, eo modo quo se habet in apprehensione, seu in esse apprehensio: ergo nullam potest habere veritatem. Probo consequentiam. Veritas consistit in conformitate obiecti, vt existentis in intellectu cum ipso vt existente extra intellectum; ergo obiectum, quod non est extra intellectum, non potest habere conformitatem requisitam ad veritatem.

3 Ratio hæc, Hurtadi fundamentum omnino euertit, quo probare intendit apprehensionem entis ficti esse veram, quia illud fictum verè representat, quæ ratio nullius est momenti, quia iudicium falsum verè, hoc est, propriè, & non metaphoricè representat suum obiectum; & nihilominus veritatem non habet, aliàs omnis actus intellectus verus esset, neque in alio sensu potest illa simplex apprehensio dici verè representare. Arguit secundò: Veritas est conformatio actus cum obiecto, sed illa apprehensio habet conformitatem cum obiecto: ergo est vera. Resp. distinguendo maiorè: veritas est cōformatio actus cum obiecto: vt est in intellectu tantum, nego: cum obiecto, vt est extra

intellectum, concedo. Sed illa simplex apprehensio habet conformitatem cum obiecto: distinguo eodem modo: cum obiecto vt existenti in intellectu, transeat minor: cuius suppositum negandum esset, quia non est conformatio cognitionis cum obiecto formaliter vt inclusio in cognitione: habet conformitatem cum obiecto, vt existente extra cognitionem: nego minorem: ergo habet veritatem, nego consequentiam.

4 Obiicies sequi ex hac doctrina iudicium hoc, *chimæra est ens rationis*, non esse verum, quia illius obiectum nullum esse habet extra intellectum, quod possit conformari cum formali iudicio. Respondeo negando sequelam, quia iudicium hoc est quedam cognitio reflexa, quæ supponit chimæram actualem vel possibilem habentem esse extra ipsam. Vnde, ad probationem respondeo. Chimæra nullū habet esse extra hoc iudicium, quo dicimus, *chimæra est ens rationis*, nego: extra omnem cognitionem etiam distinctam ab hoc iudicio, concedo, quod sufficit vt possit conformari cum hoc iudicio, quia ipsa quatenus habens esse in cognitione directā conformatur cum cognitione reflexā. Secundò iudicium hoc, *chimæra est ens rationis*, æquiualeat huic: *chimæra repugnat à parte rei*, cuius prædicatum quod affirmatur, est repugnantia, seu impossibilitas chimære, quæ est à parte rei, eo modo, quo sunt negationes aliarum entitatum, videlicet negatiue, verè enim à parte rei est negatio chimære, seu non esse illius, sicuti sunt tenebræ, seu non esse lucis absente luminoso.

5 De apprehensione complexa dicendum existimo includere veritatem, vel falsitatem, siue sit circa obiectum reale, siue rationis. De apprehensione circa obiectum reale probatur. Quando apprehendo totum hoc complexum, *Petrus est homo, vel albedo in niue*, rem apprehendo eo modo, quo est; ergo illa apprehensio habet veritatem. Quando apprehendo hoc complexum, *Petrus est bimaculatus, seu nigredo in niue*, apprehendo obiectum, quod non est, & quod positiue aliter est: ergo apprehendo obiectum disconforme apprehensioni: ergo illa apprehensio habet falsitatem.

6 De ente rationis eodem modo probatur, quia omnis apprehensio complexa entis rationis est cognitio reflexa, quæ supponit illud iam factum per aliam cognitionem: ergo supponit illud capax vel conformitatis, & disconformitatis cum actu, ex vi cuius cognoscatur: quia quidquid habet esse extra hanc cognitionem ad illud terminatam, vel illud habet eo modo, quo representatur per cognitionem, vel alio modo? Si modo representato per cognitionem, erit illi conforme, & cognitio vera: Si alio modo, erit illi disconforme, & falsa cognitio: ergo apprehensio complexa terminata ad ens rationis, quod habet esse extra illam, erit vera, vel falsa.

PUNCTUM V.

An futura absoluta habeant veritatem vel falsitatem.

1 DE futuris necessariis nulla est inter Autores difficultas, sed tantum de liberis, de quibus late disputant Theologi 1. part. quæst. 14. de scientia Dei, nos hic nonnulla probabimus, ex his quæ Theologi nostri penitus euacuant.

§. I.

Præsentia rerum in æternitate abigitur.

2 Ensam Thomistarum agmen existimans futura libera nullam in se veritatem obiectiuam habere, præsentiam quandam in æternitate ex æternitate illis impingere, à qua dicunt omnia futura ab æterno esse præsentia in æternitate, æternitatique coexistere. Sententiam hanc problematice defendit Richard. in 1. dist. 8. quæst. 3. aliàs 5. Capreol. ibid. dist. 36. quæst. 1. art. 2. conclus. 1. & 2. quæstionem hanc tetigit, tamen ausus non est assertiue præsentiam tradere. Successit Caietanus qui in quæst. 14. art. 1. sine formæ diæ dari præsentiam illam asseruit, seque illius assertorem esse iactat. Caietanum gregatim sequuti sunt Ferr. Bañez, Zumel, Nauarrus, Ledesma, Aluar. Gonzalez. & alij quos apud nostrum Ruizium t. de scientia Dei, disp. 28. sect. 3. citatos reperies.

Oppositam

2

1.

1

1116446

nitari: sed aternitas est tota simul; ergo correspondent toti aternitati. Rursus: aternitas est infinita complectens omnes temporis differentias per suam essentiam: sed est ab aeterno: ergo ab aeterno complectitur omnes temporis differentias: ergo ab aeterno sunt illi praesentes omnes temporis differentiae: ergo ab aeterno illi coexistunt. Hoc vnum fundamentum male deceptit Thomistas, quod facile corruiere videbunt si necum notent. Aternitas Dei est duplex, quaedam intrinseca Deo identificata cum ipsa, indiuisibilis, & tota simul, quia nihil intrinsecum Dei diuisibile est, neque successiue potest existere. Alia est extrinseca Deo, quae praeter suam entitatem dicit correspondentiam ad tempus extrinsecum successiue fluens, & coexistentiam cum hoc tempore extrinsecum, quam extrinsecam esse sic probat. Coexistentia Dei cum tempore extrinsecum dicit extrinsecam Dei, & existentiam temporis extrinseci: sed existentia temporis est extrinseca Deo: ergo illius coexistentia ratione huius extremi extrinseca erit Deo. Similiter aternitas intrinseca Dei permanens est, ut iam dixi, aternitas autem extrinseca, seu coexistentia ad tempus extrinsecum necessarii est successiua. Ratio praesto adest: non potest existere coexistentia ad tempus nisi in ea mensura, in qua existit tempus, sed tempus, non existit simul, sed successiue & non simul existit: ergo. Ex hac doctrina facile respondeo: Creatura coexistit aternitati intrinsecae, concedo maiorem: coexistit aternitati extrinsecae, nego maiorem: seu subdistinguo: coexistit toti aternitati extrinsecae, nego maiorem: coexistit tempori determinato inclusio in aternitate extrinseca, concedo maiorem. Sed aternitas est tota simul, distinguo maiorem aternitas intrinseca concedo maiorem: extrinsecae, nego maiorem. Ergo creatura, seu futurum coexistit toti aternitati: distinguo consequens: toti aternitati extrinsecae, nego consequentiam: toti aternitati intrinsecae, subdistinguo: coexistit toti aternitati intrinsecae in sua differentia temporis, in qua existit concedo consequentiam: coexistit toti aternitati intrinsecae ab aeterno, nego consequentiam. Rem tene: Ego modo existens coexistit toti Deo, quia totus Deus modo existit, & ita coexistit toti aternitati intrinsecae Dei, quae ab ipso Deo non distinguitur: Antequam esset productus non coexistebam Deo, sicuti neque coexistam, cum desinam esse, non ex defectu existentiae Dei, sed ex defectu propriae existentiae. Idem tamen modo existens non possum in hoc instanti coexistere toti aternitati extrinsecae Dei, quia nunc non est tota aternitas extrinseca Dei, quae essentialiter dicit: totum tempus successiue fluens, quod modo non existit, sed tantum vnum indiuisibile ad illud spectans. Ad confirmationem dico aternitatem intrinsecam Dei in actu secundo non coexistere rebus creatis per suam essentiam, quia eadem esset aternitas intrinseca Dei, etiam si ego nunquam existerem, & tamen casu quo ego non existerem, non mihi coexisteret: sed illi coexistit per suam essentiam, seu existentiam, quae sunt, idem & per existentiam creaturae: coexistere enim vt sepe dixi, est vtrumque extremum existere, quod non fit per essentiam vnius extremi, sed per vtrumque existentias. Hoc vnum habet aternitas Dei per suam essentiam, videlicet talis esse naturae, vt implicet aliquid creatum existere, quin illi talis aternitas coexistat: ex se enim habet Deus essentialiter non posse non esse praesentem alicui creaturae existenti, eo ipso quod existat, quia supposita existentia creaturae quae essentialiter requiritur, vt Deus illi coexistat, ratione existentiae Dei coexistentia deficere non potest, quia existentia Dei est summe necessaria, nullo durationis termino circumscripta. De mente S. Thomae lae nostri Theologi supra citati, qui cum nobilissimis & antiquioribus discipulis D. Thomae, sanctum Doctorem ab hac impostura defendunt.

§. II.

Prasentia Dei de futuris liberis cum libertate humana componitur.

8 Aristoteles Perihermen. cap. 8. asseruit propositiones singulares de futuro contingente à Deo cognosci non posse, quia ex istis habet non habere determinatam veritatem, aut falsitatem, sed vagè esse veras vel falsas, ita vt haec propositio *Petrus peccabit cras* neque in se determinatè vera sit, neque falsa, sed vera, vel falsa sub disiunctione.

Aristot. sequutus est Cicero l. 2. de natur. diuina paulò post principiū, in quem illa satis repetita, iure semper repetenda D. August. verba, lib. 5. de ciuitate Dei c. 5. *Ubi homines faceret liberos, fecit sacrilegos.* Ex his fontibus venenata pocula hauserunt Simon Magus & Manichæi, quorum haereticis his temporibus suscitauit Vviclef. contra quos solidè & eruditè agit Bellarm. lib. 3. & 4. de gratia & arbitrio. Aliqui vindicare ab hoc errore Arist. procurant: sed P. Soar. in opus. lib. 1. de scientia Dei c. 2. n. 11. cum Bonau. Greg. & Maiore, Arist. turpiter errasse dicit, consentit P. Valq. t. 1. p. 1. disp. 64. quod acriter propugnat Hurt. disp. 9. de anima sect. 6. subsect. 2.

Fundamentum praedicti erroris hoc est: supposita scientia Dei circa obiectum futurum, obiectum non potest non esse futurum: ergo est necessarium & non liberum: ergo si Deus cognoscit Petrum crastina die peccaturum, non potest non peccare, sed necessarii peccat, & ita illius peccatum, seu illius actus ex se peccaminosus liber non erit. Argumentum hoc ita retorqueo: supponamus per impossibile Deum fuisse inscium per totam aternitatem de actu peccaminoso exercendo, vel non exercendo in instanti immediatè sequenti, & argumentor sic: In instanti sequenti, vel erit actus peccaminosus, vel erit illius negatio: pone tibi quod malueris, si dicis futurum esse actum peccaminosum rectè infero: ergo nunc est futurum actus peccaminosi exituri in instanti sequenti, seu nunc verè dicitur actus peccaminosus, futurus est in instanti sequenti, seu actus peccaminosus erit in instanti sequenti, sed supposita in hoc instanti futuritione actus peccaminosi, seu supposito actu peccaminoso futuro in instanti sequenti, implicat in instanti sequenti non existere: ergo in instanti sequenti non est liber talis actus. Hoc argumentum est idem cum illo quod ad tam vesanum errorem traxit oratorum Principem, vt Deo scientiam futurorum liberorum denegaret, quod scientia seclusa eandem retinet fallaciam, quam detegere difficile non est, vt in praesenti materia dissoluatur, & vt praesentia Dei cum nostra libertate facile componatur.

Duplex est necessitas, vna antecessens, altera consequens, necessitas antecessens est quae oritur ex aliquo tenente se ex parte actus primè respectu actus qui dicitur necessarius, seu necessitas, quae oritur ex causa: necessitas, consequens est, quae oritur non ex aliquo praecedenti, neque tenente se ex parte actus primè, seu ex parte causae, sed necessitas quae oritur ex ipso actu secundo seu ex ipsa actione, ipsòve effectu. Haec necessitas non opponitur cum libertate, quia haec communis est cuiusque actui quantumvis libero; quilibet enim actus liber ex suppositione quod sit, non potest non esse, & supposita illius existentia non potest non existere. Necessitas antecessens libertatem destruit, quia non relinquit principium in differens ad operandum, & non operandum: de vtraque necessitate latius Contro. 12. vbi ex professo de natura libertatis disputabo.

Ex his principiis facile argumenta hereticorum dissoluantur. supposita scientia Dei de actu futuro libertatis non potest non existere actus in tempore in quo Deus illum exiturum cognouit: distinguo, non potest non existere actus necessitate consequenti; concedo: necessitate antecessenti, nego: ergo actus non est liber, nego consequentiam: item explicio: non ideo aliquid est futurum, quia Deus cognouit illud esse futurum, sed ideo Deus cognoscit futurum esse quia futurum est, quod eisdem ferè verbis docuit D. Hieronymus in cap. 26. Ieremiae: *Non ex eo quod Deus sciuit futurum aliquid, scitico futurum est, sed quia futurum est Deus nouit, quasi praescius futurorum.* Ex quo fit scientiam Dei ideo esse connexam cum effectu, quia supponit effectum productum independentem à tali scientia & consequenter totam necessitatem quam inducit praesentia obiecti praui oriri, ex eo quod obiectum prauium supponatur ante ipsam scientiam, necessitas autem, quae oritur ex suppositione ipsius obiecti oritur ex ipso obiecto, & ita non est illi antecessens neque illius potest laedere libertatem.

Obiic. Scientia Dei intrinsece est infallibilis: ergo non solum habet connexionem cum effectu ex eo, quod supponatur futurum. Probo consequentiam: Obiectum quod supponitur futurum potest non esse, v. g. etiam si meus voluntatis actus supponatur futurus crastina die, ego sum potens ad exercendum, vel non exercendum talem actum: ergo si ex alio capite actus non connectitur cum scientia, ego qui possum non habere talè actum, possum scientiam Dei